

Přehled prokinetik v České republice a jejich aktuální postavení v léčbě poruch motility gastrointestinálního traktu

Mgr. Veronika Piepenhagen

EUC Lékárna Praha – Plaňanská

Prokinetika jsou skupinou léčiv, které díky schopnosti stimulace hladké svaloviny zvyšují motilitu trávicího traktu, a to především v jeho proximální části. V současnosti se prokinetika využívají primárně pro léčbu funkční dyspepsie, ale uplatnění mohou nalézt i u jiných indikací. Pozitivního účinku na motilitu dosahují prostřednictvím mechanismů, které jsou v rámci skupiny prokinetik do značné míry heterogenní. Článek poskytuje čtenářům základní přehled informací vztahujícím se k jednotlivým prokinetikům aktuálně registrovaných na trhu v České republice, blíže popisuje jejich farmakologické účinky a diskutuje užití prokinetik v léčbě funkční dyspepsie a refluxní nemoci jícnu, což jsou nejčastější indikace k užití prokinetik v klinické praxi.

Klíčová slova: prokinetika, funkční dyspepsie, motilita gastrointestinálního traktu, itoprid, cinitaprid, metoklopramid.

Overview of prokinetics in the Czech Republic and their current status in the treatment of gastrointestinal motility disorders

Prokinetics are a group of drugs that, due to their ability to stimulate smooth muscle contraction, enhance the motility of the digestive tract, particularly in its proximal part. Currently, prokinetics are primarily used to treat functional dyspepsia, though they may also be prescribed for other indications. They exert their positive effects on motility through mechanisms that vary within this drug class. This article provides readers with a basic overview of the prokinetic agents currently registered on the market in the Czech Republic, describes their pharmacological effects in more detail, and discusses the use of prokinetics in the treatment of functional dyspepsia and gastroesophageal reflux disease, which are the most common indications for the use of prokinetics in clinical practice.

Key words: prokinetics, functional dyspepsia, gastrointestinal tract motility, itopride, cinitapride, metoclopramide.

Úvod

Prokinetika jsou skupinou léčiv, které díky schopnosti stimulace hladké svaloviny zvyšují motilitu trávicího traktu, a to především v jeho proximální části (1). V klinické praxi aktuálně používaná prokinetika jsou indikována nejčastěji k léčbě funkční dyspepsie (FD), nejlepší efekt lze očekávat zejména u podtypu postprandiální

plnosti (PDS, postprandial distress syndrome) (2). Vhodná mohou být v některých případech i jako doplňková léčba v kombinaci s jinými skupinami léčiv u onemocnění gastrointestinálního traktu (GIT), zejména jde o přidání prokinetik k inhibitorům protonové pumpy (PPI) u gastroesofageálního refluxu (GERD, gastroesophageal reflux disease) (1, 3).

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest:

Not applicable.

Consent for publication:

Not applicable.

Cit. zkr: **Med. Praxi.** 2025;22(2):124-128

<https://doi.org/10.36290/med.2025.024>

Článek přijat redakcí: 11. 3. 2025

Článek přijat k tisku: 7. 4. 2025

Mgr. Veronika Piepenhagen

veronika.piepenhagen@euc.cz